

OREIG

ANY I NUM. 3

OLOT-XII-1931

PUBLICACIÓ D'ARTS, LITERATURA I POLÍTICA

SUMARI

Frontis: PEÇA DE CERÀMICA DE JOSEP ARAGAY

EDITORIAL . . . . .

A PROPOSIT D'UN INSTITUT A OLOT. i III R. Vayreda

RAMON AMADEU

DEL MOMENT, II . . . . . J. de Bellpuig

LES ARTS. Pere Creixams i J. Aragay. - Informació.

LES LLETRES. Nadal . . . . . J. Maragall

INFORMACIÓ

Josep M.ª Lopez Picó - AFORISTICA

Records d'infantesa . . . . . F. Mistral

LA POLÍTICA: Majories i Minories - TORNAVEUS - GASETA LOCAL

Anónima de Transportes, S. A.

TELEFON 48 - OLOT

Transports en General

Concessionària del D. C. de petita velocitat de la companyia dels F. C. del NORT, amb facturació directa a totes les estacions d'Espanya.

SERVEI DE DOMICILI A DOMICILI entre Olot i Barcelona de petita velocitat combinat amb l'Agència ARDERIU Y PAYEROLS Rec, 15. Telèfon 19146.

SERVEI DE RECADER diari d'OLOT a BARCELONA i viceversa combinat amb l'Agència de JOAN ARIAS. Passeig del Born, 13. Telèfon 13354.

Hispano - Olivetti

**La màquina fabricada a
Barcelona**

Proveu-la i la comprareu

Preus especials per Col·legis i Acadèmies

Via Layetana, 37

Telèfon, 10265

L'AMPURDANESA

Confiteria i Queviures

Isidor Corbatón

Turrons i Xampanyes

Especialitat amb el turró de crema

Magatzems de Roba

CASA NYERA

Joan Guitart

La Casa de les Modes

Aigua, 10 - OLOT

L' ARGENTINA

Confiteria

Carrer Major, 4

TEIXIDOR AGUSTÍ

Turrons de totes classes, Vins i Xampanyes
de totes marques.

Especialitat en les neules

BANC COMERCIAL DE BARCELONA

Telegramas i Telefonemas «COMBANC»

Cambra acuiraçada * Diposits de valors * Llibretes d'estalvi

abonem interessos a raó del 4 % anual

Negociem tots els cupons de venciment 31
de Desembre corrent i primer de gener vinent.

Sucursal d'Olot

Carrer de ant Rafel, 4 - telèfon 22

Quedant sens cupons els títols de la reforma
4 1/2 % del Ajuntament de Barcelona, des-
prés de haver-se cobrat el cupó del 31 del
corrent, ens cuidem també de la agregació de
noves fulles de cupons.

J. TENAS

Merceria - Perfums - Jugüets

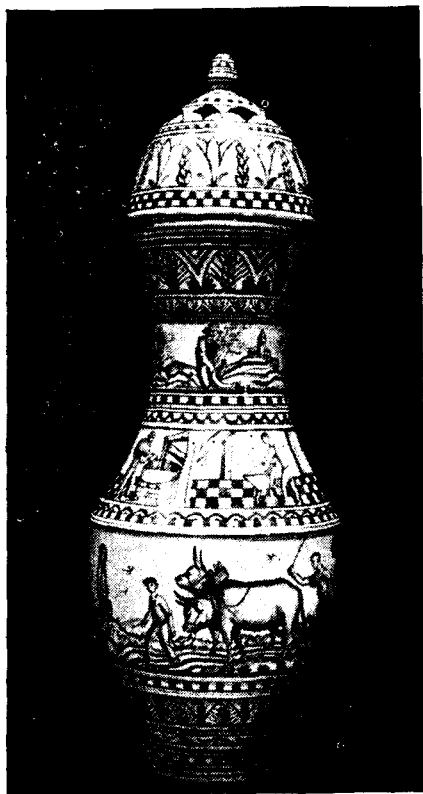
BLAI, 59

OREIG

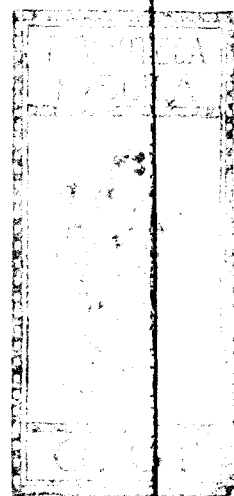
ANY I NUM. 3

OLOT-XII-1931

PUBLICACIÓ D'ARTS, LITERATURA I POLÍTICA

Peça de Ceràmica - Josep Aragay

La treva de Nadal

Nadal és una treva. Ja aleshores de la gran guerra, per aquesta festa, durant la nit glaçada del nord, s'estenia per damunt dels reductes enemics, com una flama de pau. I diu que les cançons arribaven a endolcir per unes hores la duresa d'aquella vida bàrbara arribant gairebé a l'oblit de la gran tragèdia.

Nadal continua essent una treva. En la lluita per la consecució de tots els ideals sense excepció, una treva vol dir un repós, un exàmen interior, un cogitar de noves energies, un endolciment en les eternes irreductibilitats, I aquesta treva del Nadal d'aquest any ho pot ésser per excelència. Obedients al sediment que en tots nosaltres ha deixat una cultura que encara és massa europea i massa nostra perquè pugui ésser abolida, sentim l'imperatiu de l'agermanament dels homes de tot el món. I és que aquesta festa de Nadal, té prou força per a fer amollar odis i enveges.

Enguany la treva de Nadal podria ésser com mai fèrtil per tots nosaltres i pel país. La treva d'aquest any en el nou ordre de coses establert, pot ésser d'una influència decisiva. Endolcir una mica les eternes rivalitats, esvaïr per uns dies que sigui, els odis i les lluites dels ideals en pugna i humanitzar les controvèrsies ultranceres, aquest és el bé que esperem del Nadal.

I en tan podriem repetir la frase ancestral: Pau als homes de bona voluntat.

A PROPOSIT D'UN INSTITUT A GLOT

i III

Ens cal reconeixer que després dels dos articles precedents, en els que potser hem divagat una mica massa a proposit del tema que ha motivat aquestes ratlles, ha arribat l'hora de concretar i per fer-ho, tenint en compte que el que primordialment ens interessa és el que (com a susti-

tutiu del tipus corrent d'Institut) anomenarem ensenyament pre-superior, ens valdrem d'un quadre esquemàtic en el que resumirem els diferents estudis que, al nostre entendre, tindria d'abarcар l'ensenyament aquest. Vegem doncs aquest quadre ..

Plà d'ensenyament Pre-superior. . .	Segon ensenyament	Preparació universitària	} lletres ciències
		Preparació comercial.	
Ensenyament tècnic		Preparació per Escoles especialitzades.	} Art pur. Art aplicat..
		Escola d'aprenentatge.	
		Escola de Belles Arts	

Vista la precedent classificació, ja podríem anar tot seguit a fer-ne un estudi analític, si no fos que ens caldrà enumerar abans un seguit de factors que, per ésser indispensables en la vitalitat de tot organisme planejat assenyadament, no podem deixar de tenir en compte, són aquests els factors següents: Organització, cooperació, coordinació i control; els quals, per ésser comunment aplicables a tots i a cada un dels estudis proposats, no hi ha pas dubte que donaran a n'aquest plà una unitat de visió i facilitaran les seves possibilitats.

Anant ara a l'apartat que fa referència a l'ensenyament segon, d'acord amb el que insinuarem en el nostre article anterior, recordem la distinció feta en ell, de dos períodes ben definits participant, respectivament (per influència i per reflèxe) dels ensenyaments primari i superior; distinció en la que ens ha semblat veure una possible solució que ens permetria fallar d'una manera definitiva el problema de tant temps planejat entre nosaltres, per tal que concreta l'organització docent que es preté fundar a una bona Escola d'Ensenyament Presuperior (referent als dos darrers anys del Batxillerat) podria deixar-se a les institucions ja existents, la llibertat d'ensenyament pels quatre primers anys restants; amb la qual cosa, no sols és produiria, d'una manera natural, un estimul de perfeccionament entre elles (donat que es controlaria l'entrada a l'Escola d'Ensenyament Pre-superior), sinó que, d'acord amb els principis de lliberalisme que en el sector que vol emprendre la reforma es sustenten, podrien evitar-se certes mides restrictives que no deixen de lesionar tot un seguit d'interessos creats de bastants anys en aquesta part.

Creiem doncs, amb tota sinceritat, que és per aquet cantó que ens sembla cal cercar el viarany de sortida, altrement

ens exposem a repetir-nos d'una manera lamentable; ja que, de limitar-se la reforma a crear un nou i corrent col·legi de Segona Ensenyança, sempre hi haurà allò de dir que no és pas pitjor que l'anterior; mentre que, si amb una estructura diferent, es crea quelcom de nou, no sols es pot ésser exigent amb les institucions que subsistissin, si no que es donaria peu per a destruir, d'una vegada, certs convencionalisme i certes orientacions completament anacròniques.

Respecte a l'esperit que informés la nova Escola, hem de dir que no ens fan pas por les constants afirmacions de què té d'ésser una Escola laica, sempre que aquesta expressió tingui un valor extricte, ja que no hi ha dubte que si els escolars creients no trobaven en ella el caliu que refermés les seves conviccions, podrien cercar-lo en institucions adients creades al efecte, oi més, si els alumnes d'acord amb la solució insinuada, hi entraven ja amb convicció ben formada.

Portem escrits ja tres articles sobre aquesta qüestió i cal reconeixer que de fet, ara, després d'haver exposat clarament el nostre criteri, és quan tindria de començar veritablement la nostra tasca per a referir-nos a aquells factors senyalats com a necessaris, de organització, cooperació, coordinació i control; però, tenint en compte el que hem dit previament, de no voler-nos avançar a les resolucions de qui pertoca fer-ho, clourem amb aquest, la nostre primera sèrie d'articles, deixant per quan s'escaigui el respondre'ls de bell nou i amb el ben entès que, si en articles propers ens ocupavem novament de la ensenyança a la ciutat nostra, serà per referir-nos concretament al segon dels apartats de classificació exposada, a l'Ensenyament tècnic i a l'Escola de Belles Arts.

R. VAYREDA CASABÓ

RAMON AMADEU

MESTRE IMATGER I FIGURISTA

EL PASTOR DE TAMBORÍ (Figura de la col·lecció d'En R. Sunyer)

Ramon Amadeu el famós imatger dels segles XVIII i XIX, al qual ens és grat dedicar aquesta pàgina en motiu de la diada que conmemorem, nasqué a Barcelona a primers de febrer de l'any 1745 i morí a la mateixa ciutat comtal en 1821. Deixeble del famós escultor i arquitecte Pere Pujol, fou per mort d'aquest, que tingué d'abandonar el seu mestratge, quan encara no havia assolit tot el seu perfeccionament. Traslladat a Valls a l'obrador del notable escultor Lluís Bofigas, romangué al seu costat dos anys, existint una declaració d'aquest artista, datada en 1770, certificant el seu mestratge i coneixements com a escultor. Passats aquests aprenentatges, Amadeu degué treballar ja per compte propi, residint correntment a Barcelona, passant però una llarga temporada a la nostra ciutat en motiu de la dominació francesa, a on va deixar les notables obres que tots coneixem.

La seva especialitat com a figurista li ha donat un gran renom.

Existeix una notable biografia sobre la seva personalitat i l'obra per ell deixada, deguda al publicista Eveli Bulbena i Estrany.

DEL MOMENT

INSEGURETAT DE L'ACTUAL SITUACIÓ

II

Per enfocar només una mica bé el problema, caldria que mesuressim com difereix la formació física i intel·lectual des de l'infantesa, dels fills dels obrers amb els de les classes patronals i afegir a n'aquest desnivell les diferències de l'ambient, educació, alimentació, privacions etc.

Pocs són els fills dels obrers, que no han vist privacions i misèries en les seves llars, que desconguin el confort, el luxe i els presents, vestits i viatges amb que han estat recreats els fills dels que ells anomenen envejament «els rics.» Són en canvi molt escassos els fills de famílies acomodades que tinguin una lleu noció de l'equilibri constant que cal fer en les llars miserioses de una gran quantitat de cases de treballadors per poder viure mitjanament. Els sentiments de caritat o de compassió sols s'aprofiten per centèssimes i com que són unes assignatures poc útils, la major part de vegades s'han oblidat del tot en la majoria de joves empesos per les naturals ambicions dels negocis, de l'amor, de la fortuna o de la vanitat. Poc és doncs gaire fàcil d'escollir els plans, d'atendre les súpriques o de cedir a les amenaces de un sector que, en el cas de rebutjar-li les seves demandes haurà de cedir sotmés per l'imperatiu del viure i si se li cedeixen n'exgirà de noves mermant-n'hi els guanys. Reflexió semblant fou la que s'adoptà durant llarg temps fins que s'arribà al període de lluites socials que, a Catalunya esclatà quan es començaren a recollir els beneficis extraordinaris de la guerra europea i els queviures començaren a augmentar de prev. La topada encara dura.

Tractar de les condicions de vida a que estava sotmesa la classe pletària en el nostre país vint anys enrera, fóra tema llarg i pesat. Si que podem afirmar que la legislació obrera vivia desorbitada. L'horari no era fixat enlloc com a normal sinó que obeïa a les conveniències de determinades indústries, oficis o poblacions, quan no era només pura incumbència o caprici de cada patró. L'edat d'admissió a les fàbriques i tallers, l'higiene dels

locals, els accidents del treball, i les diverses adversitats que constantment tenien intranquil al desheretat malalties, vellesa no havien meregut ésser estudiades degudament i una de les armes legals, la vaga, no fà pas gaire més de una trentena d'anys que es posà en pràctica.

Les víctimes d'aquella anarquia, d'aquell desgavell no eren solament els obrers sinó i majorment les dones dels obrers que, fent també d'obreras, subjectes al menys al mateix horari que el marit, havien d'atendre les feines domèstiques i multiplicar l'esforç quotidià en forma de neguit continuament, sense poder aprofitar ni els dies de festa.

A! Qui ha vist les dones de Campdevàrol, de tots els estats i edats, anar-se'n a peu cap a Ripoll a dos quarts de quatre del matí per no tornar a reveure la llar fins a altes hores de la nit.

Mentrestant, els fills, amb l'escassa retribució dels pares i l'haver de deixar l'escola a cap edat (en molts pobles no hi havia escola) pujaven sorruts, ignorants i, sotmesos a treballs sedentaris prematurs, si no eren pas organismes resistents, esdevenien raquítics o propensos a la tuberculosi o a la degeneració.

La negligència de l'Estat que no legislava en matèries socials, els constants avenços maquinistes que de l'estranger atemoritzaven les indústries nacionals amb competències que les fèien viure amb la por al cos de un possible aniquilament i la manca d'organització obrera, anaren ajornant el diàlec fins que es presentà cruament.

A l'Estat toca ara de legislar amb equanimitat garantint la vida de les indústries i establint els aranzels proporcionats amb l'intercanvi de productes per salvar aquelles matèries que no poden competir amb les Extranteres. Però si vol armonitzar els tres factors de la producció que són Capital, Intel·ligència i Treball ha de tenir una cura especial en veïllar també per la retribució dels sous i per el màxim d'instrucció i d'higiene del treballador.

JOAN DE BELLPUIG

LES ARTS

PERE CREIXAMS. - Reproduim avui en aquesta pàgina, una de les pintures que Pere Ceixams va tenir exposades darrerament a la Sala Prés i que, com la majoria de les seves obres, és caracteritzada per la fuga de la seva tècnica i la fermesa de la seva visió. De tota manera, com ha escrit el crític Marius

PERE CREIXAMS - Pintura

Gifreda, transcrivint una ajustada apreciació d'un amic seu, Creixams està fent la joventut de la seva pintura; el seu temperament, encara no centrat d'una manera definitiva, el porta a deixar alguna de les seves teles a un punt que, sense deixar de fer bonic, admetrien encara algunes seccions més.

No voldríem, però, posar fi a aquest comentari, sense remarcar les altes possibilitats d'aquest artista, el traç i el colorit del qual són les més sobressortints de les seves qualitats.

JOSEP ARAGAY. - Reproduïm a la portada del present número, la magnífica peça que el ceramista Josep Aragay va tenir exposada, fa algunes setmanes, a la Sala Parés, junt amb altres obres sortides del seu forn de Breda. Les seves mides, ja un bon xic fora de les corrents, més de 80 cts. d'alçada, situen aquest treball dins la categoria d'obra extraordinària i en la seva decoració, representant les diferents escenes de la producció del pa, hi és inconfundible el segell característic de la major part de les seves obres. La possibilitat de què, en data no llunyana, poguem veure entre nosaltres una exposició d'aquest notable artífex, ens mou a

deixar per un altre ocasió un més extens comentari nostre.

INFORMACIO

Entre les exposicions en curs i darrerament celebrades a Barcelona, cal esmentar: Les de Quelus i Soler a les Galeries Badrinas, les de Jaques de Benigani i dibuixos de Gausacs a les Galeries Layetanes, la de pintures de Martí Garcés a la Sala Barcino, i el Primer Saló «Independents» integrat per A. Carbonell, M. Casanova, A. García, E. Grau Sala, A. Opisso, J. Prim i M. Pares. A la sala gran: P. Segimón.

També s'han fet públiques, com a exposicions immediates, la de pintures de J. Mercadé a La Pinacoteca i la de laques de Sakura a la Sala Parés.

També cal remarcar la inauguració, a Barcelona, d'una nova Sala d'Exposicions: Syra, en la que,

després de closa una exposició de dibuixos d'En Francesc Domingo i un altre de escultures d'Àngel Ferrant, hi exposarà varis paisatges del Montseny En Jòsep Obiols.

Entre els molts pasebres que per les properes Festes de Nadal s'anuncien, cal senyalar el que a Barcelona ha construït el Foment de les Arts Decoratives a un local del Passeig de Gràcia, núm. 57. Se sab que entre altres molts artistes, hi han intervingut En Grayner, En Vila i En Buigues pels efectes de llum. Intervindran també, en la direcció general Santiago Marco i Mn. Emanuel Trens.

Com esperem poder-lo visitar, prometem parlar-ne més extensament.

LES LLETRES

NADAL

(FRAGMENTS)

Caieu, fulles; caieu, fulles,
que ja s'acosta Nadal
i el cor el vol nu i glacial...

Neix l'hivern cantant les glòries
d'una Verge amb manto blau
que al senti's plena de gràcia
baixa els ulls, junta les mans
i es posa a adorar a Déu
en son ventre virginal...
Caieu, fulles; caieu, fulles,
que ja s'acosta Nadal.

Oh Jesús de ma infantesa!
Oh petit Nostre Senyor!
Bon Jesuset de les panses i figures
i nous i olives i mel i mató!
Que alegre es torna la nit de desembre!
Quina alegria d'infants i pastors!
Tot timbaleja, tot cascabelleja,
tot sé trontolla al vaivé d'un bressol...

Què n'hi darem a n'el Noi de la Mare?
Què n'hi darem que li sàpiga bo?

Al davant del vostre altar
jo veig els fidels pregar
amb les boques rialleres,
perqué us deuen demanar
cosetes gracioses i lleugeres
com un nen les sol donar.
Com el demanar-ne esqueia
als pastors en l'establia,
que fins la Verge Maria
en mig reia!

La Verge mig reia, i la bona gent
trobaren-la bella;
mig reia la Verge; i els Reis d'Orient
per la nit seguien l'estrella
que els duia a Ponent.....

al Misteri.

JOAN MARAGALL

INFORMACIO

Hem rebut el llibre «El Priorat de Lladó i les seves filials,» degut a la erudita ploma d'En Pere Vayreda i Olivas i, magníficament editat, en quart, per la Secció Històrica de la Biblioteca Balmes.

La manca d'espai no ens permet ocupar-nos, amb la extensió que voldríem, d'aquest llibre extraordinàriament documentat, il·lustrat amb magnífics gravats, planols i dades que, pel seu alt valor històric, el posen en el rengle de les edicions dutes a terme, anys enrera, pel malaguanyat Montselvatge.

Felicitem al seu autor i desitgem a n'aquesta que poden considerar obra de gran part de la seva vida, l'èxit més falaguer.

==

Varem rebre oportunament el llibre Poesies de Fra, Xavier d'Olot Caputxí, publicat per la Editorial

Políglota, de Barcelona. Tenim en cartera un comentari d'aquest interessant llibre que la manca d'espai, ens obliga a deixar pel nostre número vinent.

==

Com ja indicavem en el nostre número anterior, el passat dia 13, va tenir lloc a Barcelona el veridicte del Premi Creixells, recaiguent aquest sobre la novel·la de Prudenci Bertrana: «L'Hereu» que, segons tenim entès, si be està una mica mancada d'acció, en canvi, és un prodigi de descripció de la vida del camp. Procurarem donar-ne una mostra en el nostre número vinent.

JOSEP M.ª LOPEZ-PICÓ ⁽¹⁾

LES SEVES NOCES D'ARGENT AMB LA LÍRICA CATALANA

Si es fes una enquesta entre els escriptors de Catalunya preguntant-los amb quin gènere van iniciar-se en la carrera de les lletres, és gairebé segur que una gran part d'ells us respondrien que amb la poesia. El primer llibre publicat pels nostres escriptors ja madurs avui, és gairebé sempre, un recull de versos. Molts d'ells, però —recordem els noms de Francesc Pujol, Pijoán, Soldevila, Puig y Ferrater, etc.— van deixar més tard, la poesia per a dedicar-se al contréu d'altres gèneres literaris. Manca de vocació? Por a la mediocritat? Qui sab! Però val a dir, tanmateix, que algú d'ells escrigué prou perquè el seu nom restés incorporat en qualsevol Antologia que es fassi. D'ençà que Josep Pijoán, per exemple, ens feu conèixer les seves darreres estrofes, ha passat molt temps, però encara recordem amb enyorança la sùtil dolcesa d'aquella «Oració al Pa».

Un home hi ha, però a Catalunya, que ens vé oferint ininterrompudament, de l'any mil nou cents deu ençà, el tresor de la seva inspiració i de la seva imatgeria. Josep M.ª López Picó, poeta per vocació i temperament, verdader aristòcrata de la paraula bella, acaba de publicar, no fa molt, el vinticinquè opuscle de la seva obra lírica. Catalunya ha volgut homenatjar suara al poeta il·lustre reunint i oferint-li en un volum una selecció dels seus inspiradíssims poemes, en ocasió d'aquestes seves brillantíssimes noccs d'argent. Homenatge ben merescut i al que «Oreig» creu un deure el sumar-s'hi. Ili ha activitats, més espectaculars, que ja troven amb escriu llur paga amb l'afalac de les masses. Bé és just, doncs, que els que hi tenen obligació es recordin a temps d'aquests homes desconeguts del gran públic i que com Josep M.ª Lopez-Picó realitzen una obra tant densa i tant intensa, en la qual, per la seva naturalesa, és tant fàcil el repetir-se i tant difícil el superar-se.

R. P. i C.

A F O R I S T I C A

MORALITATS I PRETEXTOS / Josep M.ª Lopez-Picó

- X diu mil penjaments del teu llibre.
- I tu preguntes:
- De quant ençà X sab llegir?

Molts es creuen que la Natura es la passejada digestiva que fan els diumenges.

Primer l'oblit que la organització burocràtica de la glòria.

El mot admirable, de Grattan, capítost dels irlandesos als inicis del dinové segle:- *Lleialtat sense llibertat, és vilesa.*

Quan dos desenfeinats es troven, un d'ells diu a l'altre:
- Vós sempre treballant, eh?

Bon mosso aquest que els dies que fa festa se'n va a pendre cervesa al cafè del davant.

Alguns escriptors i polítics són com aquelles dansarines que pensen més en els que els esguarden que en la dansa.

El barroer adinerat que acostuma a dir sempre: *Aixó es resol amb cent pessetes*, no sap que moltes vegades amb una mica de polidesa es trovaria més justa resolució, seria més agraït i podria fer estalvis i tot.

Els crítics, volent analitzar les obres vives, s'espanten com els infants quan senten en llur puny clòs el batec de la papallona presonera o la formidable puixança de la vida, que els és estranya, d'una feble cuca de llum.

(1) Retirat, a darrera hora, del número anterior per manca d'espai.

RECORDS D'INFANTESA

FREDERIC MISTRAL

NADAL

Fidel al costums antics, pel meu pare la gran festa era la vetllada de Nadal. Aquell dia els llauradors desjunyien d'hora; la meva mare els donava, a cadascú, en un tovalló, un biscuit a l'oli, una taulèta de torró, un grapat de figues seques, un formatge de llet d'ovella, una ensalada d'api i una botella de vi cuit. I qui per ci qui per lla, els servents se n'anaven per «posar el tió al foc», en llur poble i en llur casa. Al Mas només romanien els pobres pelats que no tenien família; i de vegades, algun parent arribava a la nit i deia:

—Bones festes. Venim a posar el tió al foc amb vosaltres, cosins. -

Tots junts anàvem, alegrement, a cercar el tió de Nadal, que (com la tradició exigia) havia de ser fruiter. El portàvem al Mas, tots en renglera: el més vell el tenia per un extrem, jo, el darrer nat, per l'altre.

Li fèiem fer tres vegades la volta a la cuina, després, arribats davant la llosa de la llar, el meu pare, solemnement, vessava sobre el tió un vas de vi cuit, tot dient:

*Alegria, alegria,
fills meus, que Déu vos ompli d'alegria!
Amb Nadal tot ve bé...
Déu ens faci la gràcia de veure l'any que ve,
I, si no més nombrosos, que no siguem pas menys.*

I cridant tots «Alegria, alegria, alegria!» hom posava l'arbre damunt els anderris de la llar, i així que s'alçava la primera flama:

*Al tió
bota foc!*

deia el meu pare, i es senyava. I tots ens posàvem a taula.

Oh, la santa taula, santa realment, amb, tot al volt, la família completa, pacífica i feliç. Al lloc del *calèu*, penjat a una canya que tot l'any ens il·luminava amb el seu cremalló, aquell dia, a la taula, brillaven tres candeles; i si, de vegades, el ble es girava devés algú, era un mal averany. A cap de taula, en un plat, verdejava blat en herba, que hom havia posat a germinar en aigua el dia de Santa Bàrbara. Sobre la triple estovalla blanca, apareixien, l'un darrera l'altre, els plats sacramentals: els cargols, que amb un llarg clau cadascú treia de la closca; el bacallà fregit i la mujada amb olives, el card, l'api amb salsa amb pebre, seguits d'una pila de llaminadures reservades per aquell dia, com coques d'oli, panses, torró d'ametlles, pomes de paradís; després, per damunt de tot, el gran *pa calendal* que no s'encetava mai sinó després d'haver-ne donat, religiosament, un quart al primer pobre que passava.

(Trad. Tomás Garcés)

Si com ha dit Ortega i Gasset la revol·lució a Espanya és el mutu respecte, fem vots perquè triomfi aquesta revol·lució.

LA POLITICA

MAJORIES I MINORIES

Voldriem que les nostres paraules obtinguessin la màxima equanimitat. Anem a tractar molt objectivament i per tant al marge de qualsevol tendència, la qüestió de la conducta política de les majories i de les minories. Sabem prou bé com apassiona aquesta qüestió i ens posem a fer aquest comentari situant-nos *au dessus de la mêlée*.

No ens volem pas referir ara a les majories o minories assolides en règims d'excepció com per exemple les aparents majories o minories que governaven ajuntaments, diputacions i assemblees en temps de la passada dictadura. Allò no era un règim polític democràtic, ni fou tan sols la voluntat de la raó, sinó que fou, com tothom ja sab la barroeria primària de la força, ajudada per l'obtusitat d'uns senyors que es cregueren, pel sol fet d'ésser empesos a actuar, uns veritables polítics, uns estrenus economistes i per damunt de tot uns governants invulnerables per anar teixint les més absurdes arbitriarietats. Allò no ens interessa avui. Fa molt de temps que les persones com cal tenen posades al marge tan aquella estrofolària tongada, com els que la serviren.

Volem parlar doncs, del comportament polític de majories i minories sorgides pura i simplement de la voluntat ciutadana, que en bona política és l'única que té dret a manifestar-se.

Avui existeix en les majories un lamentable esperit hegemònic que tendeix a absorbir el veritable sentit de la política en el que ha de tenir de democràtic. No es va a l'actuació que deu pendre, la política principalment, en moments constructius com els actuals, encaminada a millorar, agermanar, polir diferències i afermar convivències, sinó que es tendeix a imposar al peu de la lletra, un ideari de partit. Hi ha massa interès, en fer prevaldre la força numèrica. Hi ha poca consideració per a els opositoristes. Hi ha massa menyspreu més que per la tesi contrària, pel partit i per la personalitat adversa.

I així també pren un relleu extraordinari l'insuficiència política de les minories. El mal és el mateix però des d'un pla diferent. Es pro-

dueixen els mateixos símptomes antidemocràtics que en les majories, agreujats però, per una posició de víctima irredenta, una crítica exagerada dels acords contraris, un interès malsà en esbombar manifestacions alarmistes, i principalment per una de les més grans equivocacions polítiques com és l'abandó del camp quan es creuen preterits, abandó que vol dir intemperància i desconeixement de les obligacions que s'imposaven en elegir-los.

Aquesta és, dita en poques paraules les defectuositats més vistents dels moments polítics actuals.

Ni l'una ni l'altra posició tenen res a veure amb aquell sentit d'equanimitat que creiem primordial en tota democràcia. Potser això també és una altra resultant de la manca d'una vertadera escola política. Tan comdemnable és desde un punt de vista eminentment liberal l'imposició majoritària com l'inhibiment minoritari. Ni els uns s'han de proposar obtenir l'aquiescència de les minories a les seves concepcions ideològiques, ni els altres han de socavar i malmenar per sistema les ideologies majoritaries. Avui s'imposa un previ coneixement de la realitat política. Els temps han canviat. No hi valen elegies ni comparances amb èpoques passades, perquè si empenyéssim aquest camí, que seria molt llarg i que en definitiva no ens duria practicament enlloc, trobaríem disortadament justificacions als comportaments d'obdues tendències. S'imposa doncs l'aplicació d'una política liberal i democràtica que s'ajusti a la vida normal del poble.

Les minories han de llençar per la borda tòpics i resistències propis d'un sentit polític primari, desaparegudes ja fa temps de la política normal. Les majories han d'atmotllar les seves ànsies ideològiques al ritme del país. I els uns i els altres sense deixar les seves posicions és necessari que s'adaptin a una racional convivència que no serà mai en desprestigi de cap ideologia i que serà en canvi d'efectes molt profitosos pel país.

JOAN PUIGJORN

TORNAVEUS

Llegim que per l'historiador i home de lletres rus Vinogradof, han estat descoberts, als arxius de la policia de Moscou, varis manuscrits de Stendhal relatius a la campanya dels francessos a Rússia, en temps de Napoleó I.

Aquests manuscrits, que eren perduts d'encà del 1812; poden donar alguna llum a propòsit d'aquella desastrosa campanya.

També hem llegit que a Baviera han estat trobats varis manuscrits de Ricard Wagner datats dels darrers anys de la seva vida.

Es tracta de varies composicions de música militar, el valor de les quals era desconegut per els actuals poseïdors.

El premi Goncourt d'enguany ha estat concedit a Jon Fayard per la seva obra «Niton d'amour.»

VICENTS D'INDY. - El passat dia 2 del corrent va morir a Paris el notable músic Vicents d'Indy.

Nat a Paris el 27 de març de 1851, la seva ascendència era d'una família noble de l'Ardeche.

Iniciat en l'art de la música per la seva pròpia mare, fou deixeble predilecte de Cesar Franck, després d'haver treballat sota varis mestres.

Excelent organista i compositor, ha deixat gran nombre d'obres, entre elles, varies simfonies, suites i quadres musicals.

President de la Societat Nacional de Música, ha deixat també varis llibres de tècnica musical, éssent remarcable el «Curs de Composició».

Descansi en pau l'il·lustre músic, un dels més famosos de la veïna República.

GASETA LOCAL

Amb entusiasme i amb un caient ja tradicional va celebrar-se el dia de Santa Llúcia, la Festa de les Modistes. En el ball del Teatre Principal, organitzat per la Indústria i Comerç fou nomenada Reina de Bellesa la gentil senyoreta N. Villegas.

L'aplec a l'ermita es vegé, com de costum molt concorregut.

Com ja anunciem en altre lloc. el proper dia 4 de gener, tindrà lloc la Inaugural de les sessions de Cinema Selecte a que ens referirem en el nostre número anterior. Poden sol·licitar-se adhesions a la Sala Vayreda i botigues on hi ha cartell.

Signat per Eduard Rifà, s'ha publicat a LA VEU DE CATALUNYA un interessant article sobre la carretera d'Olot a Vic per Manlleu, ponderant les seves belleses naturals, el seu gran

valor com a enllaç de dugues riques comarques i interessant la seva conservació i reparació per la vinent temporada.

De la Protectora de la Ensenyança Catalana, s'ha rebut un valuós lot de llibres amb destí al Patronat d'Obreres d'aquesta Ciutat.

Hem rebut un fullet de propaganda del film Maternitat «El dret a la vida», cinta de producció russa, d'un alt sentit educatiu, revisada pel Dr. A. Pi Sunyer i en la propagació de la qual s'han mostrat fonament interessades la Generalitat de Catalunya i l'Organització Palestra.

Tal com anunciarem, el dia 25 va tenir lloc el sopar d'homenatge al pintor lu Pascual, al qual va concórrer una quarentena d'amics. Entre els parlaments pronunciats es feu remarcar el de l'homenatjat aixís com la iniciativa, molt ben acollida pels comensals de crear un premi anyal de pintura que permeti iniciar el nostre Museu d'Art Modern.

Havem rebut el següent comunicat:

«Ciudadà: Fa cinc anys que la çona volcànica catalana d'Olot-Girona era recorreguda per una expedició, la C-4 del XIV Congr s Geològic Internacional.

L'èxit d'aquella expedició, la seva alta missió científica, tan com el desig d'honorar la memòria dels investigadors nacionals i estrangers que s'han dedicat a l'estudi o divulgació de la çona volcànica catalana, agrup  a organitzadors i cooperadors, sota un comú desig d'homenatge.

Al cap d'un any es celebrava a la ciutat d'Olot un Acte Rememoratiu, i ben aviat començà la publicació de rapports, biografies, recens  de Col·leccions, etz tera, que junt amb un breu «compte rendu» de la expedició, observacions fetes pels congressistes i una bibliografia completa de la çona, han estat aplegats en el fascicle que avui us oferim, editat en col·laboració, per Revista d'Olot i Ciència, de Barcelona.

No volem pas ponderar-vos la tasca feta per la comissió, la que ha culminat en l'esmentat fascicle. No podem, però, deixar de fer-vos avinent, ara que s'escau; que aquesta tasca ha estat acomplida feixugament, sense proteccions ni patronatges de cap mena, impulsats, solament, per l'afany de suplir amb el nostre esforç particular, el que hauria hagut d'ésser iniciativa i realització de les Corporacions i Entitats oficials, en la confiança que uns altres temps i uns altres homes reconeixerien el sentit i abnegació d'aquell esforç.

Confiem que donat el vostre inter s per aquesta obra, tan com pel senrit d'homenatge que una part de l'edició representa, voldreu cooperar a cobrir les despeses del tiratge subscriuint-vos als exemplars que estimeu oportú. La Comissió.»

Enguany els pessebres revestiran excepcional importància per varis motius: pel lleure que han tingut alguns treballadors de tallers, pel pessebre que es construeix a la Sala Vayreda amb les figures de l'Amadeu d'Olot i per la conferència que donar  en Joaquim Folc i Torres, els dies de la seva estada a Olot com a president del Jurat del Concurs.

No ens és possible donar una llista completa dels pessebres que s'han construït però

si que per referències podem fer menc  dels pessebres monumentals d'«El Arte Cristiano» i l'Hotel del Parc, de la miniatura d'En Josep Dou exposada a «Les tres Portes», dels tradicionals pessebres d'En Saturn  Brunet, d'En Josep Cases i tants i tants d'altres.

El que voldriem veure del tot reixit és el que En Soler i Jorba i altres elements construeixen a la Sala Vayreda.

Sabem les dificultats que presenten les figures de l'Amadeu per la seva magnitud i exuberància de detalls que demanen no hi sigui escatimada la llum; però encara més sabem com comprometerien el nom d'Olot si no el presentessin d'una manera digna d'ells i a la importància que avui es dona a l'obra del nostre homenatjat artista.

La coneguda casa ESTEVE HOSTENCH TRASF  d'aquesta localitat, obsequia enguany a la seva nombrosa i distingida clientela, en motiu de les **Festes de Nadal**, amb riquíssims **Lots** compostos de **Vins generosos**, de **Xampanys superiors**, de **aperitius excel·lents** i del renombrat **Ponche Morera**.

PREUS INCREIBLES   SERVEI A DOMICILI

Nota: Dits Lots també es troven de venda, al establiment de lleteria d'en **Santiago Capdevila**, carrer de Clivillers, núm. 22, als mateixos preus de la casa **HOSTENCH**.

El proper concert de la Associació de Música: Olot anir  a càrrec segurament del Chor de Mestres de Mor via.

Tots els treballs publicats en les diferents seccions d'aquest periodoc, són de la exclusiva responsabilitat dels seus autors i OREIG podr  no solidaritzar-se amb les idees a en ells exposades.

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

Joan Fajula

DENTISTA

Serra Ginesta, 1

Josep Pujol

PINTURA DECORATIVA

Sant Rafel, 11

Garatge Noguer

REPARACIONS ELECTRO-MECÁNiques

Plaça Clarà, 10 - tel. 127

Miguel Andorrà

SASTRE

Plaça de la República, 15

Ramón Moret

METGE

Sant Tomás, 7

Joaquim Benet

CAMISERIA - MERCERIA - NOVETATS

Major, 11

Josep M.ª Vayreda

METGE

Passeig de Blay, 4

Josep Sibidí

FERRETERIA

Major, 18

Joan Aubert

ARQUITECTE

Fontanella, 16

Josep Teixidor Surroca

Manuel Teixidor i Comes

ADVOCATS

OLLOT - Bellaire, 4

BARCELONA - Rambla Catalunya, 79, 2., 1.^a

Telèfon 73307

Ermenter Vélez

Fotògraf-Reporter

P. Clarà, 12

Per anuncis en aquesta secció dirigir-se a la
Impremta d'aquest setmanari: Clivillers, 23

TARIFA D'ANUNCIS

Una pàgina . . . . . 25'00 ptes.   Un quart de pàgina . . . . . 7'50 ptes.
Mitja pàgina . . . . . 12'50 »   Per 3 insercions, 20, 10 i 6 pts. respectivament
PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS . . . . . 9 pessetes per 6 insercions.

OREIG

PUBLICACIÓ D'ARTS, LITERATURA I POLÍTICA

REDACTORS: R. Plà i Coral, R. Vayreda i Casabó, R. Calm, J. i M. de Gaganta, F. X. Riera, A. Dot Arxé, P. C. Busquets, etz.

COL·LABORADORS: A. Esclassans, J. M. Capdevila, M. Manen, J. Bofill i Ferro, A. de Bolós, J. Moragues, J. F. Rafols, etz., etz.

Correspondència: Plaça de Clarà, 3

PREU: 25 CENTIMS

Conten que el gran aquarel·lista anglés Turner, es trobava un dia al port pintant un magnífic vaixell de vela que acabava d'arribar.

Quan apropant-se-li el patró del vaixell i després d'haver prodirat alguns elogis a la pintura que estava fent, va comensar a trobar-hi peròs, que si el camarot tal era més a la dreta, que si l'arbre mestre, que si el pont, a lo que, fastiguejat el pintor va respondrer amb una certa duresa: Mestre, jo pinto el que veig i no el que vos sabeu,

**Estem ja en plè hivern
i cal estar previngut**

Recordeus
que la

CASA ROVIRA

tant en **Calçats** com en **Gèneres de punt** pot facilitar-vos lo que necessiteu.

VEGEU NOTA:

Sabates pell, color, per a dona, sola crep	14'50	ptes.
Borceguins pell ferro, sola de goma desde	11'50	»
Botes, pell de DIMONI engrassat per a home desde	16'50	»
Sabatilles paño sola de goma	»	1'50 »
Sabates per a dona amb sola de goma	»	11'75 »
Sabatones	»	2'15 »

SUETERS semi-estam per a senyora desde	6'50	»
» » » nen »	3'75	»
» UZCUDUM per a home »	8'50	»
MITGES canalé semi-estam a	0'95	»

Trinxeres, Impermeables, Cabassos per a la
plassa, Bandas, Lequis, Articles de Foot-Ball.

Calçat i Gèneres de punt, CASA ROVIRA

OLOT ● Sant Esteve, 6 i 10, telèfon 60 ● OLOT

Manufactures de Mantegas, Formatges i Nates

QUALITAT SUPERIOR

Demaneu els nostres productes en els principals establiments

Per la comanda de natilles adreçar-se a P. de Blay, 13

Entre intel·lectuals

L'un. — Desenganyí's no hi ha hagut autor més superior i mancat d'interés que Dumas fill; l'única obra que el salva són Els Miserables.

L'altre. — (en veu baixa) Perdoni...! Perdoni...! Els Miserables són de Victor Hugo.

El primer. — (en veu alta) Veu... Veu...! i encare ara resulta que són de Victor Hugo.

Ramón Sunyer

Joieria, Argenteria
i esmalts

BRILLANTS, PERLES
I PEDRERIA FINA

Corts Catalanes, 660 BARCELONA

FARMACIA I PERFUMERIA

d'en Josep M. Llac

Quimic Farmacèutic

Bonaire, 1; Nou de Sant Antoni, 2
Telèfon 23 OLOT

HOTEL DEL PARC

TOT CONFORT, PREUS MODERATS
SITUACIÓ INMILLORABLE

Plaça de Clarà, núm. 3   OLOT   Telèfon 110

IDEAL PARK

SESSIONS DE CINEMA SELECTE

ORGANITZADES PER **OREIG**

Sessió inaugural: dia 4 de gener de 1932 (A la nit)

PROGRAMA:

Turksib, documental 1600 m. - **La condesa Challand**, retrospectiva any 1910 - **El Ski a Noruega**,
natural 270 m. - **El regne del dinamos**, natural 310 m. - **El Pelegrí** còmica 4 parts, 1500 metres
per Charlot.

Per adhesions i localitats a la guixeta.

O. S. A. N.

ORGANITZACIÓ AL SERVEI DE L'ART NOU

DECORACIÓ I AMOBLAMENT D'INTERIORS : INSTAL·LACIONS DE BOTIGUES

PROJECTES

PRESSUPOSTOS